

Mariusz Godlewski

E – administracja w procesie inwestycyjnym. Elektroniczna forma składania wniosków w postępowaniu budowlanym – uwagi na tle ostatnich nowelizacji prawa budowlanego.

Rozwój cyfryzacji postępowań administracyjnych od dłuższego czasu dotyczy również budowlanego procesu inwestycyjnego. Celem tych działań jest nie tylko poprawienie jakości działania organów administracji publicznej (uproszczenie i skrócenie trwania postępowań administracyjnych) w relacji z inwestorem i innymi podmiotami tego procesu, ale również w relacji z innymi organami, co w przypadku prawa budowlanego (zwłaszcza w kontekście konieczności uzyskiwania pozwoleń, uzgodnień czy opinii) jest niebywale istotne. Z uwagi na wielopłaszczyznowość procesu zakłada się, że rozwój e-administracji w tym obszarze obejmować ma kierunek relacji organu do obywateli (tzw. G2C – *government to citizens*), do przedsiębiorców (G2B – *government to business*) i do innych organów administracji (G2G – *government to government*).

Wprowadzona do kodeksu postępowania administracyjnego (art. 14 kpa) możliwość załatwiania spraw w formie dokumentu elektronicznego (i zrównanie tej formy z formą pisemną) stworzyła możliwości elektronicznej wymiany dokumentów pomiędzy inwestorem a organem, w tym przede wszystkim możliwość wszczęcia postępowania (złożenia wniosku) w formie dokumentu elektronicznego. Kolejne zmiany procedury administracyjnej związane z elektronicznymi doręczeniami, czy możliwością elektronicznego dostępu do akt postępowania (art. 73 § 3 kpa) będą niewątpliwie wyznaczały dalszy kierunek zmian w ustawie Prawo budowlane. Postępująca elektronizacja procesu budowlanego dotyczyć ma bowiem nie tylko możliwości złożenia w tej formie wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę czy zgłoszenia budowy lub robót budowlanych ale także rozwoju instrumentów procesu inwestycyjnego, takich jak stworzenie elektronicznego dziennika budowy, czy centralnego elektronicznego rejestru osób, które mają uprawnienia budowlane (e-CRUB) oraz dalszy rozwój serwisu e-budownictwo.

Zmiany w ustawie Prawo budowlane, stanowiące stopniowe wdrażanie nowoczesnej administracji, weszły w życie w dniu 4 lutego 2021 r., a kolejne wejdą w dniu 01 lipca 2021 r. *Ratio legis* tych nowelizacji sprowadza się do zwiększenia wydajności i przejrzystości postępowania inwestycyjnego ale przede wszystkim do poprawy ekonomiki i uproszczenia procedur, co w dobie pandemii Covid19 odgrywa niebagatelne znaczenie.

Przedmiotem mojej analizy, poza omówieniem postępu działań nowoczesnej administracji w prawie budowlanym, będzie przede wszystkim próba zidentyfikowania zagrożeń (zwłaszcza tych proceduralnych) związanych nie tylko z obawami o możliwości techniczne organów administracji publicznej, w tym np. o prawidłową archiwizację dokumentów składanych w wersjach elektronicznych (obszerność dokumentacji projektowej w wersji cyfrowej dla danej inwestycji wymagającej pozwolenia na budowę, porządek i transparentność zapisu danych, ich przechowywanie i archiwizowanie stają się bardzo dużymi wyzwaniem), ale również z tokiem postępowania administracyjnego wszczętego w formie elektronicznej.

Chciałbym podjąć próbę identyfikacji obszarów, które będą wymagały dalszych prac, zwłaszcza w kontekście: ochrony procesowych uprawnień strony w postępowaniu administracyjnym, takich jak np., realizacja prawa do czynnego udziału w postępowaniu (art. 10 kpa), nie tylko inwestora ale i uczestników tego postępowania, poprzez dostęp do akt sprawy w systemie informatycznym (pomimo digitalizacji, w dalszym ciągu jedynym sposobem, zapoznania się z wnioskiem złożonym przez inwestora, jest osobiste, a nie zdalne przeglądanie akt postępowania); elektronicznego postępowania dowodowego, czy mieszanej – papierowo-elektronicznej formy dokonywania doręczeń w toku postępowania.

Pisemna i elektroniczna forma dokumentu są zrównane. Niemniej jednak na gruncie przepisów Prawa budowlanego pojawiają się pytania, czy przepisy mówiące o formie pisemnej, odnoszą się także do dokumentów elektronicznych, skoro sama ustawa w poszczególnych przepisach, rozróżnia możliwość złożenia podania w takiej i takiej formie. Jak zatem powyższe regulacje będą wpływały na realizację naczelných zasad postępowania administracyjnego, w jakiej formie będą dokonywane doręczenia uczestnikom postępowania, którzy będą brali w nim udział. Powyższe wymaga z przeprowadzenia analizy regulacji w kontekście ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych.

Choć elektronizacja procesu inwestycyjnego jest niezbędna i nieunikniona, to w związku z sygnalizowanymi powyżej problemami natury procesowej musi być ona zaplanowana na dłuższy czas – możliwość złożenia wniosku o formie elektronicznej stanowi bowiem wierzchołek góry lodowej.